

กฎบัตรเจนีวา เพื่อสุขภาพะ

กฎบัตรเจนีวาเพื่อสุขภาพะ เน้นย้ำให้โลกตระหนักถึงความเร่งด่วนในการสร้าง “สังคมสุขภาพะ” ที่ยั่งยืน เพื่อให้บรรลุถึงการมีสุขภาพดีอย่างเสมอภาคของคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นต่อไป โดยไม่ทำให้ระบบนิเวศน์ล่มสลาย กฎบัตรนี้เป็นการพัฒนาต่อยอดจากการประชุมระดับโลกเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ ครั้งที่ 10 ซึ่งจัดขึ้นทั้งแบบการประชุมในสถานที่และผ่านทางออนไลน์ ณ เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 13 -15 ธันวาคม พ.ศ. 2564 รวมทั้งยังเป็นผลต่อเนื่องมาจากกฎบัตรออตตาวา และการประชุมระดับโลกเรื่องการส่งเสริมสุขภาพที่ผ่านมา

ลงมือทันที

โลกกำลังเผชิญกับวิกฤตมากมายที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน วิกฤตเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อแต่ละประเทศแตกต่างกันไป การเกิดโรคระบาดใหญ่ที่ผ่านมาได้ฉายภาพความเหลื่อมล้ำในสังคม อีกทั้งตีแผ่ปัจจัยด้านระบบนิเวศน์ การเมือง การค้า ดิจิทัล และสังคมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ตลอดจนความไม่เป็นธรรมด้านสุขภาพ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ปัจจัยท้าทายหรือวิกฤตที่โลกต้องเผชิญในอนาคตจะยิ่งทวีความรุนแรงกว่าที่เราเคยประสบมา ทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ มลภาวะ การเปลี่ยนแปลงเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และการทหาร การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การพลัดถิ่นของผู้คน ความยากจน และ ช่องว่างทางสังคมที่ยาววงกว้างขึ้น

การรับมือกับสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องลงทุนผสมผสานและบูรณาการ การสร้างเสริมสุขภาพและสุขภาพะของโลก สังคม ชุมชน และบุคคล รวมทั้งปรับโครงสร้างสังคมเพื่อเอื้อให้ผู้คนสามารถจัดการชีวิตและสุขภาพของตนเองได้ ซึ่งสังคมต้องมีค่านิยมใหม่ ที่คำนึงถึงและดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางของวาระการพัฒนายั่งยืน ค.ศ. 2030

รากฐานสุขภาพะ

สังคมที่มีสุขภาพะ จะเป็นรากฐานให้คนในรุ่นปัจจุบันและลูกหลานในอนาคตได้เติบโตและงอกงามบนโลกที่น่าอยู่ ไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ที่ใดก็ตาม การจะสร้างสังคมเช่นนั้นจำเป็นต้องมีนโยบายและวิธีการที่กล้าหาญเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคม ซึ่งจะเกิดขึ้นได้จากหลักการนี้

- ▶ วิสัยทัศน์เชิงบวกด้านสุขภาพที่ประกอบด้วยภาวะทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม เป็นองค์รวมอย่างสมดุล
- ▶ ยึดหลักสิทธิมนุษยชน ความยุติธรรมด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความเท่าเทียมทางเพศและความเท่าเทียมของคนต่างรุ่น และสันติภาพ
- ▶ มุ่งมั่นการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปลดปล่อยคาร์บอนต่ำ บนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วม การเคารพซึ่งกันและกัน และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืน
- ▶ ใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จแนวใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพะของทั้งมนุษย์และโลก มากกว่าตัวเลขมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และพร้อมไปสู่การจัดลำดับความสำคัญใหม่เพื่อการลงทุนสาธารณะ
- ▶ การสร้างเสริมสุขภาพด้วยหลักการเสริมพลัง การยอมรับความหลากหลาย ความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย

การสร้างเสริมสุขภาพในศตวรรษที่ 21

การสร้างสังคมสุขภาพะต้องอาศัยการลงมือทำอย่างสอดคล้องประสานใน 5 เรื่อง ได้แก่

1. ตระหนัก ให้คุณค่า อนุรักษ์โลกและระบบนิเวศน์

ระบบนิเวศน์และโลกเป็นหัวใจสำคัญของสุขภาพและสุขภาพะ ของคนทั้งในรุ่นปัจจุบันและในอนาคต สังคมสุขภาพะให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านไปเป็นเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ เพื่อควบคุมไม่ให้ อุณหภูมิโลกเพิ่มสูงมากไปกว่า 1.5 องศาเซลเซียสในช่วงศตวรรษนี้ ยิ่งไปกว่านั้น สังคมสุขภาพะ เน้นพลังงานสะอาด ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ ลดการผลาญทรัพยากรและ ลดมลภาวะ สนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นผู้นำ สังคมสุขภาพะส่งเสริมระบบการจัดการ ทรัพยากรน้ำและอาหารที่ลดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม และส่งเสริมอาหารที่ดีต่อสุขภาพ (รวมถึงการเลี้ยงการกด้วยนมแม่) สังคมสุขภาพะมีความเชื่อมโยงกับ “สุขภาพหนึ่งเดียว” และ สุขภาพของโลก ซึ่งครอบคลุมถึงการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับโรคระบาด และสร้างเสริม สุขภาพและความเป็นธรรม

2. ออกแบบเศรษฐกิจเสมอภาคที่ตอบสนองต่อการพัฒนามนุษย์ในบริบทระบบนิเวศน์ ระดับโลกและระดับพื้นที่

สังคมสุขภาพะสร้างให้เกิดงานที่ดีและมั่นคง การค้าที่เป็นธรรม ระบบการคุ้มครองทางสังคม ที่ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม การผลิตและการบริโภคบนหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน ไร้การเลือก ปฏิบัติอันเกิดจากโครงสร้างทางสังคม กระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นเมืองแบบยั่งยืน โดยให้ความสำคัญและรักษาระบบนิเวศน์ของธรรมชาติ เศรษฐกิจสุขภาพะตระหนักถึงสิทธิ ของแรงงานและคุณค่าจากเศรษฐกิจนอกระบบ รวมความถึงการดูแลผู้ป่วยและผู้ที่ต้องการ ความช่วยเหลือโดยผู้ดูแล สมาชิกในครอบครัว และชุมชน ระบบเศรษฐกิจเช่นนี้มาพร้อมกับ มาตรการควบคุมปัจจัยการค้าที่กำหนดสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ มีมาตรการลดความ ไม่ปลอดภัยผ่านการควบคุมอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมผลิตอาวุธ ส่งเสริมให้เกิด ความรับผิดชอบ และเท่ากันต่อนโยบายล่าอาณานิคมและเศรษฐกิจที่ขัดขวางการพัฒนา ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม เพื่อให้เศรษฐกิจสุขภาพะปฏิบัติได้จริง ยั่งยืนและแข็งแกร่ง ยิ่งขึ้น เราจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญในเรื่องการลงทุนด้านสุขภาพ งบประมาณด้าน สุขภาพะ การคุ้มครองทางสังคม และยุทธศาสตร์ทางกฎหมายและการคลัง

3. พัฒนานโยบายสาธารณะที่ดีให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

ในสังคมสุขภาพะ รัฐบาลเป็นผู้อำนวยความสะดวกและดูแลสิทธิของสังคมในนามคนรุ่นปัจจุบันและ รุ่นต่อ ๆ ไปเพื่อรักษาให้โลกมีสุขภาพดี ยั่งยืน และเป็นธรรม รัฐบาลมีหน้าที่รับผิดชอบต่อประชาชน และสร้างการอภิบาลแบบมีส่วนร่วม สุขภาพะสร้างข้อตกลงร่วมทางสังคมใหม่ และเป็นเข็มทิศ

กำหนดทิศทางนโยบายสาธารณะ รวมถึงการกำหนดงบประมาณและการตัดสินใจด้านกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดียิ่งขึ้นสำหรับปัจเจกบุคคล ชุมชน และ สังคม การอภิบาลในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับโลก ต้องมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดำเนินการด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน และกระจายทรัพยากรเพื่อสุขภาพทั้งมวลที่เป็นธรรม ควบคู่กันนี้ต้องกำจัดการเลือกปฏิบัติและความอยุติธรรมในทุกรูปแบบ รวมทั้งกระบวนการสร้างความ เป็นชายขอบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนในหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดสุขภาพดีถ้วนหน้า ที่แท้จริง ด้วยเหตุนี้เราควรสร้างความเป็นหุ้นส่วนพันธมิตร โดยเฉพาะกับภาคประชาสังคม ทำให้โครงการสายใยในสังคมแข็งแกร่ง และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ

4. บรรลุการมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ในสังคมสุขภาพะนั้น หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเป็นแกนในการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกคน และสร้างเสถียรภาพให้กับสังคม ควรเพิ่มความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้กับระบบบริการปฐมภูมิ การสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค การอภิบาลสุขภาพทำให้เกิดความเป็นธรรมในการกระจายทรัพยากรการบริการสุขภาพ ให้ความสำคัญกับสุขภาพะทางจิต และนำมาปรับแนวทางการให้บริการสุขภาพ เสริมศักยภาพและคุ้มครองกำลังคนด้านสุขภาพ ปรับมุมมองการใช้เงินการคลังด้านสุขภาพว่าไม่ใช่เรื่องภาระค่าใช้จ่าย แต่เป็นการลงทุนเพื่อสร้างสังคมสุขภาพะ การอภิบาลสุขภาพควรถูกออกแบบร่วมกันและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ สร้างผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มประชากรต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม เข้าถึงได้ และมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เป้าหมายดังกล่าว จำเป็นต้องพัฒนาความรู้และความเท่ากันด้านสุขภาพ ให้แก่ประชาชนตลอดชีวิต การลงทุนในคนรุ่นต่อไป โดยเฉพาะพัฒนาการเด็กปฐมวัยและการศึกษา ถือเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพดี ตื่นตัว และเชื่อมโยงสัมพันธ์กับโลกรอบตัว

5. ให้ความสำคัญกับการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลนำมาซึ่งการสร้างโอกาสใหม่ในการเชื่อมต่อเข้าถึง มีความรู้ความเท่ากันด้านสุขภาพ เกิดการแบ่งปันความรู้ รวมถึงการให้บริการที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล อาจเป็นอุปสรรค ขยายช่องว่างความเหลื่อมล้ำ คนบางกลุ่มอาจถูกทอดทิ้งได้เช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้นสุขภาพและสุขภาพะอาจได้รับผลกระทบจากการใช้เวลากับกิจกรรมทางดิจิทัลและบนโลกเสมือน การรับข้อมูลมากเกินไป ความเกลียดชังและการกลั่นแกล้ง การเผยแพร่ข้อมูลเท็จ ไปจนถึงการโฆษณาโน้มน้าวในตลาดผลิตภัณฑ์และพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ สังคมสุขภาพะควรมีการประเมินและรับมือสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์และบันทึกพลังความเข้มแข็ง เพื่อดูแลให้เกิดการเข้าถึงที่เป็นธรรมและใช้ประโยชน์จากศักยภาพของเทคโนโลยี เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของมนุษยชาติและโลกใบนี้

ดูแลผู้นาคท้งองงวม

การสร้งสูงภวะเป็นการตดัสนใจทงการเมอง เพราะสูงภวะเป็นผลลัพจกนโนบาย สกบบนเศรษฐกัจ และระบบนิเวศนที่ผู้คนอาศัยอยู่ สูงภวะจะเกดขันได้อาศัยการมีส่วนร่วมของท้งสังคมเกดการท้งางง ร่วมกันทุกระดับ ทุภภาคส่วน ผู้มีส่วนร่วมได้ส่วนเสย ตั้งแต่ในชุมชน ในองคกร ท้งระดับการปกครอง ส่วนท้งถึนไปจนถึรัฐบาลกลาง แนวทงการกระตุ้นและสนับสนุนการขับเคลื่อนในการสร้งเสริม สูงภภาพ มีดงนี้

- ▶ สร้งระบบที่เอื้อให้ผู้คนและชุมชนสามารถดูแลและจัดการสูงภภาพของตนเอง เต็มเต็มความหมาย ของการใช้ชีวิต กลมกลืนกับธรรมชาติ ผ่านการศึกษา มีความรอบรู้ด้านสูงภภาพที่สอดคล้อง กับวัฒนธรรม การเสริมพลังและการมีส่วนร่วมที่มีความหมาย
- ▶ อำนวย ประสาน โกล่เกลี่ย และเสนอแนะรูปแบบวิธีการท้งางงเพื่อสร้งสังคมสูงภวะ ด้วยการ สร้งปัจจัยที่ส่งเสริมสูงภภาพในทุกพื้นที่
- ▶ จัดให้มีบริการด้านสูงภภาพและสังคมท้งเรื่องส่งเสริม ป้องกัน รักษาพยาบาล พันฟู และดูแล แบบประคัครองที่มีคุณภาพ ราคาเหมาะสม เข้าถึได้ และเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งต้องให้บริการ ตามความต้องการและเหมาะสมกับกลุ่มประชากรที่มีกถูกท้งไว้ข้างหล้ง

การดำเนนการเหล่านี้ควรได้รับการสนับสนุนจกนานาประเทศ ด้วยการลงทุนอย่างย้งยืนให้กับกำลังคน ด้านสูงภภาพ การสร้งเสริมสูงภภาพ โครงสร้งพื้นฐานด้านการสาธารณสุข และการวจัย ภูมิทัศน์ การพัฒนาโลกจะเปลี่ยนไป หากสูงภวะของมนุษย์และโลกเป็นศูนย์กลางความสำเร็จตามนิยามใหม่นี้ การวัดความสำเร็จของสังคมสูงภวะจำเป็นต้องแตกต่างจากสิ่งที่วัดในปัจจุบัน และต้องมองไปถึงอนาคต การวัดสูงภวะของมนุษย์และโลกไม่จำกัดไว้ที่ตัวเลขสถิติทางเศรษฐกัจ เพราะต้องคำนึงถึงสูงภภาพในทุกมิติ มีความเป็นธรรมและมีทรัพยากร ที่จะกำหนดและคัมครองสูงภวะของคนรุ่นปัจจุบันและรุ่นต่อไปได้ สำหรับประชาชนแล้ว สิ่งนี้หมายถึงทุกคนจะมีชีวิตที่ยันยาว สูงภภาพดี และมีความสุขได้

เส้นทางที่เรามุ่งไป คือการเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมที่ย้งยืนและเสมอภาคมากขึ้น ด้วยการเรยนรู้จกประเทศ ภูมิภาค เมื่อง ชุมชน และวัฒนธรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะวัฒนธรรมของชนพื้นถิ่น องค์กรอนามัยโลก จะสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านนี้ โดยการเชิญทุภภาคส่วนมาร่วมมือกันเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์สังคมสูงภวะ รวบรวมข้อมูลหลักฐาน และสนับสนุนวิชาการให้แก่ประเทศสมาชิกและพันธมิตรในการดำเนนการตาม กฎบัตรเจนีวาฉบับนี้ สูงภภาพและสูงภวะจะเกดขันได้จกการลงมือท้งางงของคนในสังคม กฎบัตรนี้ เรยกร้องให้องคกรที่ไม่ใช่รัฐและองคกรภาคประชาสังคม นักวิชาการ ภาคธุรกิจ รัฐบาล องค์กรระหว่าง ประเทศ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องท้งหมด ให้เข้าร่วมเป็นพันธมิตรในการมุ่งมั่นดำเนนการตามยุทธศาสตร์ ต่าง ๆ เพื่อสูงภภาพและสูงภวะ เมื่อเราท้งหลายร่วมมือกัน ย่อมเป็นพลังที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมด้วยกันได้ ให้ทุภประเทศก้าวไปสู่สังคมสูงภวะที่ไม่ท้งใครไว้ข้างหล้ง

เรียบเรียงภาษาไทยและผลิตโดย

www.en.nationalhealth.or.th